

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nervi Sine Mole: h. e. Controversiarvm Roberti Bellarmini
S. Rom. Ecclesiae Cardinalis Eminentissimi Compendium,
à cavillis & imposturis Guilielmi Amesij ... Vindicatum**

Erbermann, Veit

Heripoli, 1661

Cap. VII. De observatione Legis. an possibilis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-9498

CAPVT SEPTIM V M.

De Observatione Legis.

Hæretici docent, legem divinam esse planè impossibilem homini, etiam justo. Catholici docent, Legem DEI justis hominibus absolutè esse possibilem per auxilium gratiæ DEI, & spiritum Fidei & Charitatis in ipsa Iustificatione nobis infusum. Amesius. *Nos non docemus, Legem esse planè impossibilem homini, Adamo puta ante lapsum, & postea Christo, nec non iis qui in Christo perfectè sanctificantur; sed de aliis qui inchoatam tantum sanctificationem habent, ex ordinaria gratia in ista vita dispensatione ut Legem divinam perfectè obseruent, Nos dicimus, hoc fieri non posse; Pontificii autem facile & parvo negotio fieri posse, hac enim sunt verba Bell. c. II.* Hactenus controversiæ statum exposuit Amesius, sed perquam fraudulentiter. Quid enim ad rem nostram facit Adamus ante lapsum, Christus impeccabilis usquequaque, omnes beati in coelis perfectè sanctificati? Deinde non est controversia (principaliter saltem) de impletione legis quoad omnes omnino leges (etiam subveniali obligantes) collectivè sumptas, quod tamen unicè videtur intendere aut supponere Amesius; sed, Virum homines justificati, & gratiâ DEI adjuti possint ita Legem divinam implere, ut opera ipsozum (sive singula seorsim, sive omnia conjunctim) non modo non sint appellanda peccata, sed etiam vere justa dici mereantur? Peccata debere dici, contendunt apertis verbis à Bell. recitatis, Lutherus 1. de libert. Christiana, & in Assert. art. 2, 31, 32. & 36. Calvinus 1. 3. Inst. c. 14. §. 9. Melanchthon in Locis 1521. tit. de pecc. *Omnia hominum, quantumvis laudabilia opera, planè vitiosa esse. & morte digna peccata.* Quid Opus Melanchthonis Lutherus lib. de Servo arbitrio, cap. 1. pronunciavit paucis annis post, esse invictum libellum, suo iudicio, non solum immortalitatem, sed Canone quoque Ecclesiastico dignum. Hæc ergo

ergo absurdia non tam hæresis, quam fatuitas Procerum vestrorum est, quam hic Bellarminus flagellat & profligat. Puduit, credo, Amesium, candidem exponere sine fuso. Possumus ergo questionem hanc compendifacere, & Amesiana effugia & argumenta, tanquam à scopo ferè aberrantia paucis expedire, si Notetur, Bellarminum loqui de iustitia actuali & impletione Legis eā, quæ absolute iustum pro statu viae & vitaे hujus, & observantem mandatorum DEI denominat eum, qui nullum transgreditur præceptum sub peccato lethali obligans. Fatemur enim omnes cum Trid. Conc. Ses. VI, cap. XI. & can. 23. citra speciale privilegium nullum iustum in via posse evitare omnia collectivè peccata venialia, etiamsi singula disjunctivè possit. Hi vero leves, subreptitii, & moraliter inevitabiles lapsus nec tollunt, neque minuunt iustitiam seu gratiam habitualem sanctificantem; neque etiam insciunt & commaculant omnia & singula opera bona iutorum, cùm possint, gratiâ DEI largiter aspirante, plurima fieri omnibus numeris absoluta & perfecta. Ad hoc quippe non requiritur, ut sicut cum intensione & fervore summo possibili, cùm nulla lex talem intensionem summam (utpote impossibilem) exigere possit, adeoque si exigeret optimas quasque actiones, esset lex ipsa pessima, ut potè inobservabilis, adeoque nulla. Hoc ergo posito; Probatur assertio Catholica

I. Ex Matth. 11. *Jugum meum suave est, & onus meum leve.* 1. Ioa. 3. *Mandata eius gravia non sunt.* Ergo lex seu jugum DEI facilè portatur, & mandata ejus parvo negotio custodiuntur. Et certè quis dubitat eos servare mandata DEI, qui cum diligunt? ut constat ex Ioa. 14. 23. Rom. 15. 8. Et quamvis dilectio hujus vitaे respectu alterius beatæ imperfetta sit; tamen si vera & efficax sit, tanta saltus est, ut adimplendis præceptis graviter obligantibus sufficiat. Vnservâsse mandat non concupiscentia Elizabetha, Petrus ac Apostolus S. Augustinus. Dubitare non potest. 6.) nec Dicitur DEO ad aliquid esse. E quo firmissime creditur non potuisse nisi agamus quippe facilita sua est.

II. Probatio facere plus magis potest probatum & argumentum vindicatur præcepta essentia per hoc præcepti non possit vitare non potest rabilis, sequere deliorem & stultum amicis tributur let; & leges ferendas. 4. Christus in nobis. Rom. 8 causa salutis aeternae potest, ista omnia justificati spiritus suos profert, quem, castitas &c. suscitur à Legge,

sufficiat. Vnde Scripturæ docent aperte, aliquos servâsse mandata de dilectione ex toto corde, & de non concupiscendo, ut de Davide, Iosia, Zacharia, Elizabætha, Paulo &c. idemque est de aliis Prophetis ac Apostolis. Idem cum SS. PP. passim affirmat S. Augustinus. Præcepta DEI esse possibilia. *Dubitare non possum,* (ait lib. 2. de pecc. mer. & rem. c. 6.) nec *DEVM aliquid impossibile homini præcepisse,* nec *DEO ad adiuvandum quo fiat, quod iubet, impossibile aliquid esse.* Et lib. de nat. & gratia, c. 69. *Eo ipso,* quo firmissime creditur *DEVM iustum & bonum impossibile non potuisse præcipere, hinc admonemur, & in facilitibus quid agamus, & in difficultibus quid petamus.* Omnia quippe facilia sunt charitati, cui omni Christi sarcina levia est.

II. Probatur idem Rationibus. 1. Potest homo facere plus quam DEVS præcipiat. Ergo multo magis potest implerere præceptum. Antec. fuses probatum & à cavillationibus Lutherico-Calvinicorum vindicatum est Torno II. lib. 4. cap. 2. 2. Si præcepta essent impossibilia, neminem obligarent, ac per hoc præcepta non essent præcepta, cum contipi non possit, quomodo quis peccet in eo quod vitare non potest. 3. Si lex Domini esset inobligabilis, sequeretur, DEVM omni tyranno esse crudeliorum & stultiorem, quippe qui ab ipsis eriam amicis tributum exigeret, quod nemo solvere posset; & leges ferret, quas sciret à nemine observandas. 4. *Christus passus est, ut iustificatio Legi impleretur in nobis.* Rom. 8. & factus est omnibus obedientibus sibi causa salutis aeterna. Hebr. 5. At si Lex impleri non potest, ista omnia erunt frustranea. 5. Omnes ve- ri justificati Spiritum S. habent. At Sp. S. fructus suos profert, qui numerantur Gal. 5. *Caritas, gaudi- um, castitas &c.* Qui verò hos fructus habet, non accusatur à Lege, quippe qui eam implet, unde sub-

244 Tomi IV. Lib. VI. De Iustificatione.
datur, adversus huiusmodi non est Lex; quia scilicet non
habet, in quo accuset eos, qui sunt praediti Caritate
&c. 6 Omnes justificati ex DEO nati sunt. Ioa. i.
1. Pet. 2. 1. Ioa. 4. Qui autem ex DEO natus est, non
peccat, sed Legem implevit. Quod intellige de Legi
graviter obligante & necessaria ad consequendam
salutem. Hæc apertissima Script. testimonia, &
in iis fundatæ rationes perspicuè convincunt in-
tentum; nec quicquam proficit Amesus vanis suis
effugiolis, quæ ex suprà noratis evanescunt.

Objicitur 1. Act. 15. Lex Mosis dicitur iugum
importabile. Resp. Lex moralis, remota ceremoniali Iudaicâ, non est iugum importabile habenti
Caritatem, & gratiam DEI, sed iugum suave & omni-
leve; & lex ceremonialis Iudaica junctâ moralium iu-
gum est gravissimum, ita ut importabile dici possit.
Quamvis enim per gratiam DEI portatum fuerit
nonnullis, tamen rectè dicuntur etiam illi portare non
potuisse, quod non sine magno labore & sudore po-
tuerunt. Hanc solutionem Amesus dissimulavit,
in qua vis tota; ideoque frustra tricatur de conjunc-
tione aut præcisione LL. cœrem. & moral.

II. iuxta Apostoli argumentationem Gal. 2.
Maledictus omnis qui non permanerit in omnibus scripta sunt in libro Legis. At qui nemo potest totam Legem servare Ergo maledictus omnis, qui ex operibus Legis, i.e. qui, ut Legi subiectus, ex ipsius observatione infi-
cationem querit. Resp. Minor illa affingitur a
postolo, cum sic subsumi deberet: Atqui nemo suis
viribus, sine Fide & gratia Christi, servare potest totam Legem. Vnde Cornel. in Comment. ejus loci
rectè notat, ita magis dialectice disponi argumen-
tum Apostoli: Quicunque violat aliquam legem, est maledictus à Lege, Atqui omnes qui sub Legem sunt, seclusi à Fide & gratia Christi, legem violant.
Ergo omnes qui sub Legem sunt sunt maledicti. Hi
vero qui sunt in fide & gratia Christi non sunt sub
Lege, sed supra Legem cogentem, terrentem, pu-
nientem &c.

Thomæ, qui
quitur de ijs
festabantur,
non tantum in
iuriis, dum a
genti, qua nihil
ex tota Epis-
quod tam cit
veritate Evangeli
enim aliud in
2. 3. cap. 4. p
nipotenti nihil
perspicua ve
is docet / quod
rum pseudos
præparationem
III. Ro
non invento.
cupiscentia
Replica Am
liter contrar
soluta est;
IV. Iac
In multis offen-
DEI non est pos-
sum, S
lis, nulla dar-
violare Legem
& liberè omni-
ergo saltem p
sice sufficien-
bendam inn
tem sufficie-
plene delibe-
ritia est respo-
esse peccata f
secundum q

nientem &c. Amesius 1. frustra opponit glossam S. Thomæ, qui revera nobis non contradicit, sed loquitur dè ijs qui sub Lege sunt, & Legis justitiam sedabantur. 2. Calumniatur, cùm ait, Bellarminum non tantum in Apostolum, sed etiam in Spiritum S. esse injurium, dum argumentationem tribuit Ipsi Galatas corrigenti, qua nihil ad ipsos pertinebat. At contrarium patet ex tota Epistola, qua Galatas graviter objurgat, quod tam citò sinant se à pseudo-Apostolis transferri à veritate Evangelii Christi ad justitia n Legis. Quid enim aliud inculcat Apostolus c. 1. v. 6. cap. 3. v. 1. 2. 3. cap. 4. v. 9. 11. 17. 19 &c. Sed Quotlibet & omnipotenti nihil est non pervium! Etiam Bellarmini perspicua verba in alium sensum versat. Vbi enim is docet (quod Amesius affingit) Galatas, aut eorum pseudo-Apostolos omnimodam innocentiam fecisse preparationem ad remissionem peccatorum?

III. Rom. 7. 18. *Velle adiacet mihi, perficere autem non invento.* Resp. Loquitur Apostolus de actu concupiscentiae sine consensu, quod non est peccatum. Replica Amesii, de motibus involuntariis matetia liter contrariis Legi DEI, iam supra lib. 2. cap. 3. soluta est.

IV. Iac. 3. 2. 2. Ioa. 1. 1 *Nemo est sine peccato, &c., in multis offendimus omnes.* Quid hinc? Ergo Lex DEI non est possibilis? Non sequitur hoc à imò oppositum. Si enim lex non esset observatu possibilis, nulla daretur iustitias transgressio. Quid enim est violare Legem; quam libere ponere quod lex vetat, & libere omittere, quod ipsa præcipit? Habemus ergo saltem physicam potentiam, sive auxilia physice sufficientia ad implendam totam legem, & habendum innocentiam omnimodam; moraliter autem sufficientia ad vitanda omnia eum venialia plenè deliberata, ut l. 3. cap. 2. ostensum est. Solida enī est responsio Bellarmini cùm dixit, Venialia non esse peccata simpliciter, sed tantum impefecte & secundum quid, nempe in ordine ad finem ultimū, à

quo non avertit simpliciter, ideoque in Scriptura peccatores & peccatum absolutè sumptum stat pro principali analogato, mortali scil. quo solo avertitur homo à suo ultimo fine. Et in ordine ad hunc rectè etiam Bell. cum S. Thoma dixit, veniale esse potius præter, quam contra Legem DEI. Si enim hoc non accipiatur in ordine ad finem ultimum, verum non esset, ut bene etiam agnoscit Tannerus Dis. IV. qu. 5. num. 40.

CAPVT OCTAVVM. De Operum bonorum imperfectione.

Amesius. Questionem ita proponit Bell. quasi Opera bona (iuxta nostram sententiam) ex natura sua essent peccata mortalia ; quod est falsissimum : Sed ipse me in Conclusione primi argumenti satis ostendit , non ignotum sibi fuisse, quid hac in re doceamus ; Opera scil. bona instrumentum , dum adhuc sunt in statu imperfectionis , esse imperfetta , & in sepe peccato maculata. Hoc illud est , quod in hac causa Nos affirmamus , & Bellarminus negat. Quam hoc sit splendidum mendacium Amesii , jam patet ex prox. capite , ubi ex Lutheri , Calvini , ac principiis ex Phil. Melanchthonis apertis verbis (Canone Ecclesiastico dignis , si Luthero credimus) Sole meridiano clarius ostensum est , verissimum esse , quod Amesius falsissimum pronunciat. Illos enim Patriarchas Neo-Evangelicos , non verò eos qui tunc forte nondum concepti erant , novissimos Novatores , qui que paria audendi æquo jure (vel injuria potius) cum suis Magistris gaudent , impugnandos sibi sumpsit Bellarminus. Quanquam & hæc ipsa Amesius moderatio à veritate adhuc longissimè abest , ut ex dicendis constabit.

Probatur ergo assertio Catholica I. ex SS. Scripturis. Job. 1. In omnibus his non peccavit Job. Labii suis &c. Et ne de labiis , non verò de corde id accipiatur , in cap. 2.